

12.50 darovala Golob Jozefa v Košakih; din. 10.75 naravnih na sedmini po umrli Neži Stumpf v Trbegovcih (Sv. Jurij ob Ščavnici); din. 10 mesečni prinos Antona Jančiča v javni bolnišnici v Mariboru; upravnisti vo "Glasnika" je odstopilo razne darove za kruh sv. Antona "Glasnikovih" naročnikov blagajni Dijaške večerje skupno din. 77.50. — Zbirke v živilih: Od zbirke Dekliške zveze pri Sv. Benediktu v Slov. gor. je prišlo do sedaj iz Ročice: 1 vreča krompirja, 1 vreča fižole in 1 jerbas jabolk. G. Urbas na Slemenu je daroval 1 sod jabolk. Iz Slov. Bistrice je prišel voz krompirja s kišto fižole in kišto subega sadja; pri tej pošiljki je bilo tudi pet vreč krompirja iz Sv. Jerneja pri Ločah. — Odbor Dijaške večerje se tudi še za dalje priporoča. Sedež je Cirilova tiskarna v Mariboru. Za vse dosedanje darove v denarju in v živilih se prav pristržno zahvaljuje vsem darovalcem! Bog jim bude obilno povrniti. — Blagajnik.

Dopisi.

Slov. Bistrica. (Smrtna kosa). Nemila smrt nam je en dan pokosila dva blaga in značajno moža. V Spodnji Novi vasi je umrl posestnik g. Anton Salamon. Jetika mu je prerežala nit življenja. Bil je odločen naš pristaša in dolgoleten naročnik "Slov. Gospodarja". — Isti dan je rešila smrt groznega trpljenja Antona Pogorevca posestnika v Spodnji Novi vasi. Rak mu je razjedal lice in glavo. Več mesecev je trpel grozovite bolečine. Tudi on je bil pristaša Slov. ljudske stranke in zvest naročnik našega lista. N. v m. p.

Slov. Bistrica. Na dan veličastne volilne zmage smo praznovali god našega vrliga g. Josipa Koflerja. Ob tej priliki se je nabralo za naš Orlovski odsek 464 kron. Njemu kot ustanovnemu članu kličemo: Še na zmaga leta!

Slov. Bistrica. (Surovost orjuncjev). Preteklo sredo so ob devetih zvečer v Slov. Bistrici mestni orjunci napadli na mostu kaplana Popraska, češ, vrzimo ga v vodo. Gospod kaplan pa je hladnokrvno pokazal, da se ne pusti brez vsakega razloga napadati in zbolela je glava orjunaše. Opozarjamo naše ljudstvo na divjanje teh mlečozobih, od ljudstva živčih s pozivom, naj jih vselej in povsod kratkoma zavrnejo in naženejo. — Vsak kmet, delavec in obrtnik, sploh vsak mož mora v spoštovanju do svoje moške časti in svojega prepričanja povsod delati na to, da se odkupi korajža tej mlečozobni družbi mestnih škricov in frkoliovcov.

Sv. Anton v Slov. gor. Težko pričakovani 18. marec je vendar enkrat prišel. Bil je dan odločitve za našo bodočnost. Tega po so tudi naši možje in fantje volilci dobro zavedali ter v veliki množini prihajali na volišče. Katero stranko hočemo voliti? Slovensko ljudsko stranko z dr. Korošcem na čelu, ki je edina neodkupljiva za pravice slovenskega ljudstva. Pri nas si pešice nasprotnikov niti javno agitirati ni upala, razven gospoda nadučitelja, kateri pa je agitiral kar za dve stranki. Pravil je: volil bom demokrate ali pa radikale. S tem je pokazal, da je nasprotnik Slovencev. Vdinjal se je strankam, katere so zagrizene sovražnice naše avtonomije. Vprašamo ga samo, kdo ga kot učitelja plačuje? Srbski radikalec ali demokrat? Ali je pozabil, da je v Slov. goricah učitelj? Torej plačan od Slovencev potom davka. Mi pa po zmagi kličemo: živijo Slov. ljudska stranka!

Borisa Koširju, najpridnejšemu in najbolj nadarjenemu učencu IV. ljudske šole v Mariboru v spomin in njegovi neotlažljivi mamici v tolažbo ob izgubi njene iskreno ljubljenega sinčka. Sprejmi, dragi ljubljeni Boris, zadnje pozdrave, sprejmi te neusahljive cvetke. Spoznala sem te, ko si se pripravljaj na prvo sv. obhajilo, kako lepa, čista, nedolžna je bila tvoja duša. Iz tvojih krasnih oči je sijala sama nedolžnost, čitala sem v njih lepoto božjo. Tvoje lepe, rjavkasto rdeče oči so bile lačne, žejne pravice; nikake krivice nisi trpel, mal dečko, že si bil značaj. Da te je odtrgal nebeški vrt nar v božji vrtec, kjer uživa nebeško lepoto in se igraš angelček z angelčki. — Spavaj v miru angelček; moli za nas, ki še tavamo in blodimo v tem prevarljivem svetu, v dolini solzi! Z Bogom Boris mali, moli za nas in čakaj nas nad zvezdami.

Olga Zornova, učiteljica.

Smiklavž pri Slovenjgradu. (Slava volilcem!) Tukajšnja mala občina imela je z občinama Razbor in Podgorje skupno volišče v Podgorju. Volilcev v vseh treh občinah je bilo 462, volitve se je udeležilo 343 volilcev. Naša zmaga je bila sijajna, za SLS je bilo oddanih 310, za vseh ostalih 9 strank pa samo 33 glasov. Posebno sijajna je bila udeležba iz naše Smiklavške občine, od 113 volilcev jih je prišlo volit 100, in od teh je morda eden glas bil oddan nasprotnim strankam, vsi drugi so glasovali za SLS. Slava našim vrlim možem in mladeničem!

Od Sv. Petra pri Mariboru. Mimo nas teče Drava in po njeni vodi je splaval tudi Verličev mandat. Verličevo ministrovanje in vsi drugi lepi upi, ki jih je gojil ta mož ne za nas viničarje, temveč le za sebe. Sedaj mu le želimo, da ne splavajo za njega in njegove agitatorje tudi še obljubljene krave tja doli v Beograd. Drugače pa naj mož v delu za občni blagor ubogih začne najprej pri svojem bratu, ki ga je izpodrinil. Tudi mu svetujemo, naj ne skače več kakor pregnana, preplašena bolha po obleki iz stranke v stranko. To bodi prvi korak k poboljšanju.

Sv. Peter pri Mariboru. K nekemu viničarju je prišla hčerka nekega tukajšnjega samostojneža ter mu sporočila med drugim tudi to: "Veste, kaj je novega?" — Viničar: "No, kaj pa?" — "Naš ata so padli." — Viničar: "Ali res?" — "Po so se močno pobili?" — "O čisto

nič! Samostojna je padla, pa so naš ata tudi padli." — Ne moremo reči, da so ta ata Frasov ata iz Trčove, a dejstvo pa je, da so Frasov ata letos dvakrat "pali" in sicer prvič v Metavi, ko so agitirali, drugič pa 18. marca. Pravijo, da so si vili Frasov ata tri kapljice korajže v grlo, predno so se podali agitirati. Silno mogočni in zgovorni so bili. Vsakemu so rekli bacek ali pa možakar. V neki hiši v Metavi so tako mahali z rokami, da jih je nekaj potegnilo s stola: Frasov ata so padli. Ta padec pa je bil samo migljaj usode na drugi padec, ki so ga Frasov ata doživeli dne 18. marca. Po tistem prvem padcu so jo prikoracali Frasov ata v občinsko pisarno, kjer so se kljub svoji domnevani oliki tako salamensko grdo obnašali, da se bodo še ob svojem času nekje v mestu zagovarjali. Vse prav pride. Druga dne so pestovali "mačka." V objemu tega mačka so iztuhali neumozloben dopis za "Kmečko moč", ki je res vreden svojega duševnega očeta. Ha, ha! In kaj se je zgodilo? Frasov ata so rekli, da je "kaplanova" škrinja lažnjiva, njihova pa resnična, pošena, Sent-peterčani pa so vrgli v "kaplanovo" škrinjico 266 kroglic, v Frasovo pa — oh, ti nesrečno številol — celih 13. Glej ga, zlomka, kaj vse pomaga vino, ki so ga pili bacek iz škafovi! Ej, ata Fras, zakaj pa vi niste tega storili? Pa bi bili "gvinjali." No, pa se bodo ata Fras morali potolažiti, četudi so pri volitvah tako neusmiljeno "pali." Namesto politike naj vzamejo kake svete bukvice v roke, ker se tako razumejo na spovednico in prižnico. Saj je postni čas in so Frasov ata z nami vred potrebni pokore. Ampak tega nam naj Frasov ata nikar ne zamerijo, da smo se mi 18. marca smejali (pomislite: 266 glasovi), Frasov ata pa so se s svojimi 13 glasovi tako salamensko kislo držali, da se je po celi Trčovi tistega dne mleko skisalo.

Vrhloga pri Črešnjevcu. Mi Vrhložani smo res fejest ljudje, v modrosti nas drugi ne prekosijo in blamiramo se radi, kjerkoli le gre! To spričujejo tudi zadnje volitve. Po celi Sloveniji so volilci spregledali in spoznali pogubonosno slabostno politiko ter se otresli njenih vsiljenih kandidatov, zlasti sedaj slavno propadlega Vrsenika, a mi Vrhložani smo ga prijazno povabili na shod in sicer na tihem, pozno zvečer, da ne bi kje, povsod zmagujoči klerikalni zmag zvedel in nas prišel strašiti. Znal bi nam še naše veličastno zborovanje, obstoječe iz par trdnost speh, zakrknjenih zasleplencev, motit in razbit. — Naš ata župan so tudi dvakrat pred cerkvijo po rani maši preklicali in naglašali, da je četrta škrinjica prava, kmečka ter prosili in pozivali volilce, naj v isto mečejo kroglice, češ, "kmet naj kmata voli, gospod pa gospoda", a ti preklicani volilci so dne 18. marca bili tako svojeglavi, da niso hoteli poslušati tin ubogata našega najmodrejšega predstavnika samostojne škrinjice — Goloba, ampak so svoje kroglice rajše spuščali v drugo. Zato pa se sedaj tudi lahko veselimo slavne blamaže, ki smo si jo stekli s trudopolno agitacijo za falirano slabostno, s katero je cela Slovenija temeljito obračunala. Mi smo bili dosedaj vedno prepričani, da se celi svet po nas ravna in se tako suče, kakor mi hočemo, a pri zadnjih volitvah pa se še nam naši prejšnji zvesti in ožji prijatelji niso hoteli pokoriti. A nič zato, če se tudi celi svet spametuje, mi Vrhložani pa ostanemo, kakor smo bili!

Sv. Marjeta na Dravskem polju. Na shodu slabostnožev je kandidat Drogenik rekel, da bo v ptujskem okraju Slov. ljudska stranka imela k večjemu 20 odstotkov, torej eno petino glasov. Menda ga je že kandidat Dobnik tako "dobro" informiral. Volitve pa so dokazale, da slabostnožev Dobnik v ptujskem okraju ni dobil niti eno desetino glasov. Drogenik je bil torej slab prerok ali pa velik farbar. Sicer pa jih je tudi glede drugih reči tako farbal, da ubogi njegovi pristaši od samega njegovega in Dobnikovega farbanja ne vidijo resnice. Eno dobro lastnost pa imajo, potrpežljivi so in se dajo čez dve leti z ravno isto farbo mazati, kakor prej, pa pozabljivi so: prej so vpili proč od Srba in so nas klerikalce hoteli kot "Srbe" pobiti, danes pa nočejo samostojnosti in neodvisnosti Slovencev, ampak pravijo, da bi to bil predrag, da je boljše, da Belgrad dobiva ves slovenski denar ter nam potem meče le kake drobtine, kakor vrže z nevoljo sebična mačeha sestrani pastorki kako skorjo kruha, če jo ta že preveč nadleguje in prosi. So pač kot nekdanji divji nemškutarji navajeni hlapčevati: prej so se metali Nemcem pod noge in so nemški bič poljubovali in so se čutili srečne, če je nemški Mihi vrgel slovenskemu ljudstvu v obliki kake podpore kako drobtino s svoje mize, ki mu jo je v precejšnji meri polnil slovenski denar, danes pa ližejo srbsko batino: so pač hlapčevske narave. Prej so vtepali otrokom nemščino v glavo, danes pa cirilico in srbsčino. Mi klerikalci smo bili prej proti nadvladi in predpravicam Nemcev, pa smo tudi proti temu, da bi Srbi imeli nadvlado nad nami. Slabostnožni poslanci so glasovali dne 28. 6. 1921 za nadvlado Srbov, so izdali neodvisnost Slovenije, kakor so jo zahtevali edino le klerikalni poslanci, to izdajstvo bodo morali zdaj naši poslanci popraviti in od slabostnožev prodano avtonomijo Slovenije zopet nazaj priboriti. In ko bo postal Slovenec na svoji zemlji svoj gospod, takrat se bodo naši slabostnožni preselili na Pašičeva posestva v Srbiji, kakor so se prej hoteli v Nemško Avstrijo, ker svobodnega solnca oni ne prenašajo. Srečno pot!

Gospodarstvo.

Cene usnje in kožam. Položaj vedno enak. Prošli teden so se v Hrvatski gibale cene za goveje kože povprečno med 15—16 din., za telečje kože med 22—25 din. kg. Povprečne cene usnja: vache (krilno usnje za

vozove) 65—75, kruponi 105—115, rjavo krevje usnje 80—100, črno 85—90, boxcalf 20—35 din.

CENE NA ZAGREBSKEM SEJMU.

Pretekli teden, dne 22. t. m. so bile v Zagrebu na sejmu dosežene sledeče cene:

1. Konji: Kupovali so italijanski kupci najbolj mlade, široke konje za srednjo težo in plačevali od 30 tisoč do 48 tisoč komad. Ozke konje za lahko težo se plačevali komad od 25 tisoč do 30 tisoč. Konje za klanje so prodajali po 5—10 K kg žive teže, bolj debeli tudi od 12 do 18 kron.

2. Govedi je bilo obilo, večinoma slabše kakovosti. Za prima vole, ki so bili prodani za eksport, plačalo se je 50—60 kron žive teže. Srednje vrste voli so imeli cene 40—48 kron, najslabjši 28—36 kron. Biki za izvoz so imeli ceno 52—54 kron. Krave slabe vrste so kupovali domači mesarji po 24—30 kron kg.

3. Teleta so plačevali po 50—60 kron kilogram žive teže.

4. Svinje so zelo živahno kupovali in prvovrstne krmljenke so plačevali po 100—105 kron žive teže. Mesnate in polmesnate svinje so plačevali po 90—96 kron.

Morilec Lichtenwallner na vislicah.

Majnika meseca bo preteklo ravno 25 let, ko je bil obešen morilec svojih staršev Bračko iz Poličke vasi. To je bil prvi slučaj, da je bil obešen kak obsojenec pri mariborskem okrožnem sodišču. V ponedeljek, 26. marca zjutraj ob 7. uri pa je bil obešen na dvorišču okrožnega sodišča v Mariboru prvi Bračkov naslednik, morilec svoje žene Andrej Lichtenwallner.

Morilec življenjepisa.

Lichtenwallner je bil rojen leta 1871 v Jastrebiču pri Središču in je v zadnjem času bival na Kogu. Po poklicu je čevljar. Že zgodaj je prišel navskriž s kazenskimi paragrafi. Imel je nasilno, svojeglavo in bojovito naravo. Rad se je pretepal in se je veselil, da so se ga drugi ljudje bali. Njegova prva žena je imela hude čase pri njem; morala je iskati zaščito pri sodišču, ki ga je leta 1911 obsodilo na tri mesece ječe. Ko se je vrnil, je živel v skupnem gospodarstvu z neko omoženo žensko. Lichtenwallnerja pa je peklo in grizlo to, da so se ljudje zgražali nad prešestvom. Pripravljaj je maščevanje. Najbolj mu je bil na poti сосед vinar Pinterič.

Lichtenwallner ustrelil soseda.

Dne 5. aprila 1915 je ustrelil iz razdalje dveh do treh korakov proti Jožetu, Mariji in Ljudmili Pinterič. Zadel je vse tri, najbolj pa Jožeta, ki je vsled otrpnenja možgan kmalu nato umrl. Lichtenwallnerja so vtaknili v ječo, kjer je presedel pet let. Ko je prišel iz zapora, je začel iskati žensko, ki bi mu dala streho in kruha. Prva zakonska žena je že umrla. Dasiravno je bil Lichtenwallner znan po širni okolici kot človek divjaške narave, vendar se je našlo žensko bitje, ki ga je vzelo v zakon.

Tudi druga žena je imela pekel.

Lichtenwallner se je seznanil z vdovo Matildo Zorčeva, dobrodušno, na videz bolehalo žensko. Zorčeva je imela lastno posestvo z novozgrajeno hišo, kar je Lichtenwallnerju zelo ugajalo. Kmalu pa je uboga žena občutila na lastni koži, kako dobro mišljena so bila svarila sovaščanov in znancev. Mož jo je pretepal za vsako malenkost; hotel je, da mu žena izpolni vsako najmanjšo zahtevo in če tega ni hotela ali ni mogla, je občutila na sebi njegovo trdo pest. Tako sta se prepirala in mučila, dokler ni žena storila zadnjega rešilnega poskusa. Ovadila ga je sodišču, da ji grozi s smrtjo in sodišče ga je zopet vtaknilo v ječo. Tu je sedel 6 mesecev. Med tem je žena zahtevala ločitev zakona, čemur je sodišče ugodilo. Dne 10. junija 1922 je prišel sodni sluga in spodil Lichtenwallnerja iz hiše. Mož pa se je kljub temu vrnil in ostal pri ženi še dva dni.

Lichtenwallner zadavil svojo drugo ženo. — Morilec obsojen na vislice.

Dne 12. junija 1922 mu žena ni hotela dati večerje in je odšla iz hiše v vinograd, kjer je nabirala travo. Ko se je vrnila, je prišel tudi Lichtenwallner v hišo. Po kratkem prerekanju jo je vrgel čez stopnice v klet in tako dolgo davil, da je ostala mrtva. Lichtenwallnerja je sodilo porotno sodišče v Mariboru. Prva razprava je bila preložena, ker je zagovornik dr. Skapin zahteval, da preiščejo njegovo duševno stanje. Znano je, da je v tem času postal "nem." Več tednov ni spregovoril ne besedice. Sele slaba juha ga je nekega dne tako razjarila, da se je začel kregati, pa je od tega časa zopet govoril kakor poprej. Dne 11. decembra 1922 ga je porotno sodišče v Mariboru iznova sodilo in je bil zaradi hudodelstva umora obsojen soglasno na smrt na vislicah. Zdravniški izvedenci so ga sicer poprej preiskali, ali je zdrav na umu, a niso našli ničesar, kar bi kazalo na slabomnost. Pri obravnavi se je Lichtenwallner obnašal silno čudno. Ni maral odgovarjati na vprašanja sodnikov in se tudi ni prav nič zagovarjal. Bil je mož ne samo divjaške, ampak zelo čudne narave.

Kralj potrdil smrtno obsodbo.

Sredi meseca marca je dospel iz Beograda sodni akt o Lichtenwallnerjevem slučaju. Vlada Lichtenwallnerja ni pomilostila. Sodišče je določilo dan usmrtnice za 26. marec. V nedeljo, 25. marca, ob devetih zjutraj, so mu v celici naznanili, da bo drugo jutro obešen. Do tega časa je ves čas molkal in ni maral z nikomur izpregovoriti besede. Zdravniki in sodniki so izjavljali, da takega čudaka in trmoglavca še niso imeli pred seboj. Lichtenwallner je živel v trdnem prepri-